

CUMHURİYET HALK PARTİSİ KADIN KOLLARI'NIN BASIN AÇIKLAMASI

Değerli Basın Mensupları,

Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kolları olarak 81 ilde eş zamanlı olarak yapmakta olduğumuz basın açıklamasını bilgilerinize sunarız:

Türkiye'de kadınların seçme ve seçilme hakkını kazanmasının ilk adımı 3 Nisan 1930 tarihinde atılmıştır. 92 yıl önce bugün, Belediye Kanunu'nu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmiş ve kadınlar yerel yönetimlerde seçme ve seçilme hakkını elde etmiştir. Bir kez daha ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve eşitlik mücadelesine omuz verenleri saygıyla ve minnetle anıyoruz.

Cumhuriyet, aslında bir kadın devrimidir. Kadın ve Cumhuriyet birbirini tamamlayan bir bütündür. Ülkemizin kurucusu ve kurtarıcısı Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'ni kadın erkek bir arada kurduğumuzu vurgulamış ve şöyle demiştir: "Dünyada hiçbir milletin kadını ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştırdım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar gayret gösterdim diyemez."

Partimizin ilk kadın üyesi ve Atatürk'ün manevi kızı olan Afet İnan, örnek bir siyasi profil olmuştur. Çok iyi bir eğitim almış ve yaptığı konuşmalarda, kadının seçme ve seçilme hakkını savunmuştur. Milli hakimiyetin, cinsiyet farkı gözetmeksizin tüm millete ait olduğunu vurgulamıştır. Milli egemenlik bir bütündür ve sadece toplumun bir kesimini oluşturan erkekler için değil herkes için vardır. Tarihin akışının değişmesinde önemli bir görev üstlenen Afet İnan, kadınların erkeklerin yaptığı bütün işleri yaptığını, savaşlarda, meydan muharebelerinde erkeklerle birlikte mücadele ettiğini anlatmıştır. Kadının seçme ve seçilme hakkını kazanmasının, demokrasinin gerekliliği olduğunu güçlü bir şekilde ifade etmiştir.

Değerli Basın Mensupları,

Türkiye'nin ilk kadın belediye başkanı; 3 Nisan 1930'da, Artvin'in Yusufeli ilçesine bağlı Kılıçkaya beldesinden seçilen Sadiye Hanım idi. 26 Ekim 1933

tarihinde ise kadınlar, köy ihtiyar heyetlerinde ve muhtarlıklarda seçme ve seçilme hakkını kazandı. Aydın'ın Çine ilçesine bağlı Demirdere köyünde, yaklaşık 500 oy alarak seçimi kazanan Gül Esin, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın muhtarı oldu. 5 Aralık 1934 tarihinde, kadınlar parlamentoda seçme ve seçilme hakkını birçok gelişmiş ülkeden önce elde etti. Türkiye'nin ilk kadın il belediye başkanı olan Müfide İlhan ise, hak kazanımından 20 yıl sonra; 1950 yılında Mersin'den seçildi.

Türkiye'de kadınların yerel yönetimlerde seçme ve seçilme hakkını kazanmasının 92'nci yıldönümünde, temsilde ne noktada olduğumuza gelin hep birlikte bakalım:

1930-2019 yılları arasında yapılan 19 yerel seçimde, toplamda sadece 156 kadın belediye başkanı seçildi. Erkeklerde ise bu sayı 32 bin. Cumhuriyet tarihi boyunca kadın belediye başkanı oranı olarak en fazla yüzde 3'e ulaşabildi.

Kadın belediye meclis üyesi oranı en fazla yüzde 11, kadın il genel meclis üyesi oranı en fazla yüzde 3 ve kadın muhtar oranı en fazla yüzde 2 olabildi.

2019 yılında gerçekleşen son yerel seçimlerde bir değişiklik oldu mu diye baktığımızda ise karşımıza çıkan tablo şu şekildedir:

- 20.745 belediye meclis üyesinin sadece 2.283'ü kadındır.
- 1.389 belediye başkanının sadece 21'i kadındır.
- 30 büyükşehir belediye başkanının sadece 2'si kadındır.
- 50.157 muhtardan sadece 1.119'u kadındır.
- 1.272 İl genel meclis üyesinin sadece 48'i kadındır.

Bu veriler aradan geçen 92 yıla rağmen, kadınların eşit temsilden ne kadar uzak olduğunu göstermektedir.

Değerli Basın Mensupları,

Bu tablonun nedeni; kadınların yetersizliği veya siyasette yer almak istememesi değildir. Kadınların eşit temsil hakkına erişmesi için, öncelikle ülkeyi yönetenlerin zihniyeti değişmelidir. “Evet şöyle sembolik de olsa bayan milletvekillerimizden hiç olmazsa iki tanesini alalım” diyen anlayıştan, eşitlik beklenemez. Tüm kararların bir kişinin iki dudağı arasına sıkıştığı şahsım hükümeti, demokratik bir politika üretemez. Kadınların can simidi olan İstanbul Sözleşmesi’ni feshedenlerin “Güçlü Kadın, Güçlü Türkiye” sloganına inanmamız istenemez. Kadın erkek eşitliğine inanmayanlardan, kadını özgürleştiren ve hayatın her alanında güçlendiren politikalar beklenemez.

Bizler, Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kolları olarak; hepimizi özgürleştiren laiklik ilkesine sınıksız sarılıyoruz. Eşitlik mücadelesini kadın-erkek bir arada veriyoruz. Bu eşitsiz sistemi değiştirmek için Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun ilk imzacısı olduğu ve kadınların siyasette eşit temsil edileceği kanun teklifimizi Meclis’e sunduk. Bu teklifle hem genel hem de yerel seçimlerde fermuar sistemiyle yüzde 50-50 temsili yasal güvence altına almak istedik. Bilindiği gibi; teklifimiz AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Ama sanmasınlar ki pes ettik. Eşitlik mücadelemizden asla ödün vermeyeceğiz.

AKP iktidarlarında, kadınların payına yoksulluk, yoksunluk, şiddet ve ölüm düşüyor. Bu tespitimizi veriler de doğruluyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün 2019 yılı verilerine göre; Türkiye kadına yönelik şiddette 1. sırada yer alıyor. Ülkemizde, her 10 kadından 4’ü hayatında en az bir kez erkek şiddetine maruz kalıyor. Bu düzeni değiştirmenin tek yolu eşitlikçi politikalardan geçiyor. Bizler, kadınların eşit temsil edildiği demokratik, laik bir Türkiye’yi yeniden inşa etmeye kararlıyız. Halkın gasp edilmiş egemenlik hakkını tekrar halka iade edeceğiz.

Bunun için de yol haritamız hazır. Altı liderin imzaladığı “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” mutabakatında da belirttiğimiz gibi bütüncül politikalar üreterek, çoğulcu ve katılımcı demokrasiyi tesis edeceğiz. Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı, düşüncelerin özgürce ifade edildiği, din ve vicdan özgürlüğünün, basın özgürlüğünün, kadın haklarının, çocuk haklarının, çevre haklarının tam anlamıyla güvence altına alındığı özgürlükçü bir sistem inşa edeceğiz. İlkokul birinci sınıftan itibaren eğitim müfredatına insan hakları ve kadın-erkek eşitliği dersleri koyacağız.

Kız çocuklarının eğitim hakkını güvence altına alacak ve bu hakka erişimin önündeki tüm engelleri tek tek kaldıracacağız. Eşitliği de özgürlüğü de ilk seçimlerden sonra bu topraklarda hâkim kılacağız.

Yaşasın Cumhuriyet!
Yaşasın eşitlik mücadelemiz!

